

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Władysław
Nazwisko: Żwański
Miejsce urodzenia: Widziszki
Data urodzenia: 10-07-1896
Imię ojca: Lucjan
Imię matki: Janina
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Władysław Żwański (ur. w 1896 r.) podpułkownik Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ) i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW), ostatni komendant Okręgu Białystok Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (od dnia 4 kwietnia 1946 do 2 lipca 1948). Nosił pseudonimy "Błękit" i "Iskra". W latach 1940-1942 prowadził działalność konspiracyjną w Narodowej Organizacji Wojskowej, od listopada 1942 był komendantem Narodowych Sił Zbrojnych w powiecie Ostrów Mazowiecka. Od 10 kwietnia 1945 szefem Wydziału III Operacyjnego Komendy NZW Białystok, od września 1945 – szefem sztabu, od 4 kwietnia 1946 – komendantem Okręgu III NZW Białystok. Władysław Żwański nie ujawnił się w okresach komunistycznych amnestii - jesienią 1945 i wiosną 1947. Figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach WUBP w Białymstoku i Warszawie z lat 1945-1950. Zapisano w nich między innymi, iż Władysław Żwański został "zabity w czasie akcji" grupy operacyjnej UB i KBW w dniu 2 lipca 1948 we wsi Dąbrowa Tworki - zwabiony w zasadzkę UB wraz z trzema podwładnymi przez agenta UB o pseudonimie „Karpiński” (wraz z 52-letnim Władysławem Żwańskim zginął wówczas w walce z UB i KBW 1 żołnierz NZW, dwóm pozostałym udało się zbiec).</p>		<p>Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.</p>

Władysław Żwański figuruje wraz z dwustu kilkudziesięcioma innymi żołnierzami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach Sprawy Obiektowej prowadzonej przez WUBP w Białymstoku w latach 1946-1955 dot. rozpracowania działaczy Narodowej Organizacji Wojskowej oraz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego krypt. "Chrobry XV". Akta te zawierają materiały UB z terenu woj. białostockiego, w tym m.in.: schemat łączności Komendy Okręgu NZW krypt. "Chrobry XV", doniesienia agenturalne, raport o wszczęciu rozpracowania NZW, wykaz osób zajmujących kierownicze stanowiska w Komendach Powiatowych NSZ i NZW na terenie powiatów: Białystok, Wysokie Mazowieckie, Sokółka, Łomża, Bielsk Podlaski, Grajewo, Kolno, spis figurantów rozpracowania przebywających w więzieniach, spis aktywistów i współpracowników NZW.

IPN Bi 011/13 (154/IV).

Ppłk Władysław Żwański występuje w aktach kontrolno-śledczych WUBP w Białymstoku z lat 1946-1951 dotyczących jego syna Zbigniewa żołnierza i oficera Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW), oskarżonego o to, że od lata 1947 do 4.08.1951 należał do nielegalnego związku NZW działającego na terenie województw Białystok i Warszawa, w którym od jesieni 1948 do stycznia 1949 pełnił funkcję szefa PAS. Oprócz materiałów śledczych UB, akta te zawierają również zbiór dokumentów UB ze spraw i kombinacji operacyjnych - założonych w celu rozpracowania i ujęcia por. Zbigniewa Żwańskiego ps. "Noc" i żołnierzy z jego oddziału, a także ppłk Władysława Żwańskiego ps. "Iskra", "Błękit".

IPN Bi 07/372 t. 1-2 (1051/III).

Ppłk Władysław Żwański występuje w aktach Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z lat 1946-1958 w sprawie karnej przeciwko Zbigniewowi Żwańskiemu oskarżonemu o to, że od lata 1947 do sierpnia 1951 należał do nielegalnego związku NZW, w którym od jesieni 1948 do stycznia 1949 pełnił funkcję szefa PAS. Akta te zawierają m.in.: odpis instrukcji PAS i fotokopię rozkazu personalnego nr 5 Komendanta Okręgu XV NZW ps. "Błękit" (tj. ppłk Władysława Żwańskiego) z dnia 27.03.1948. Ponadto akta te zawierają m.in. dyplomy, gazetki i odezwy żołnierzy NZW oraz wykaz funkcjonariuszy UB i członków PPR.

IPN Bi 212/5079 t. 1-2 (Sr. 75/53).

Władysław Żwański występuje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach WUSW w Białymstoku z lat 1984-1985 opisanych jako Kwestionariusze osobowe i karty na czyn przestępczy do Charakterystyki nr 82, nazwa organizacji: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe, Komenda Okręgu Białystok krypt. "Chrobry/XV", okres działalności: kwiecień 1945 - grudzień 1949, obszar działalności: woj. białostockie, rodzaje dokumentów: kwestionariusze osobowe, karty na czyn przestępczy. Materiały te zostały opracowane przez Wydział "C" Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Białymstoku na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN Bi 019/111 t. 3 (2/50).

Władysław Żwański występuje wraz z innymi żołnierzami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego w aktach WUSW w Warszawie z roku 1986 opisanych jako Charakterystyka Nr 76, nazwa organizacji: Narodowe Zjednoczenie Wojskowe - Okręg XV, dowódcy: NN ps. "Kalina", Władysław Żwański ps. "Błękit", Kazimierz Żebrowski ps. "Bąk", "Dziadek", okres działalności: lata 1945-1951, obszar działalności: pow. Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Pułtusk, rodzaje dokumentów: opracowanie, korespondencja. Materiały te zostały opracowane przez Wydział "C" Stołecznego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Warszawie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW.

IPN BU 0180/91 (Charakterystyka Nr 76).